

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/32/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120290725
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:6120290725.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudkýň JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcov: 1/ F. W., A.. XX.X.XXXX, W. F. XXX, 2/ Y. O., A.. X.XX.XXXX, W. O., Č. X, 3/ P. W., A.. XX.XX.XXXX, W. O., X. X, 4/ Q. W., A.. XX.X.XXXX, W. O., T. XX, 5/ Y. S., A.. XX.X.XXXX, W. O., W. XX, 6/ O. T., A.. XX.X.XXXX, W. O., Č. XX, 7/ U. G., A.. XX.X.XXXX, W. O., Ž. XX, všetci zastúpení JUDr. Tomášom Čverčkom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Čajakova 5, IČO: 35 553 944, proti žalovanému: Mesto Košice, so sídlom v Košiciach, Trieda SNP 48/A, o zaplatenie 4.055,71 € s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 4. decembra 2020, sp. zn. 27C/41/2020

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 4. decembra 2020, č.k. 27C/41/2020-132 vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi v 1. rade istinu 553,05 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 18.4.2020 do zaplatenia, žalobcovi v 2. rade istinu 553,05 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 18.4.2020 do zaplatenia, žalobcovi v 3. rade istinu 553,05 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 18.4.2020 do zaplatenia, žalobcovi v 4. rade istinu 553,05 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 18.4.2020 do zaplatenia, žalobcovi v 5. rade istinu 553,05 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 18.4.2020 do zaplatenia, žalobcovi v 6. rade istinu 553,05 % spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 18.4.2020 do zaplatenia a žalobcovi v 7. rade istinu 737,41 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 18.4.2020 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti úrokov z omeškania mení rozsudok tak, že žalobu z a m i e t a .

Žalobcom v 1. až 7. rade p r i z n á v a proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice II (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) zhora označeným rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi v 1. rade istinu 553,05 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny od 5.5.2018 do zaplatenia, žalobcovi v 2. rade istinu 553,05 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny od 5.5.2018 do zaplatenia, žalobcovi v 3. rade istinu 553,05 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny od 5.5.2018 do zaplatenia, žalobcovi v 4. rade istinu 553,05 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny od 5.5.2018 do zaplatenia, žalobcovi v 5. rade istinu 553,05 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny od 5.5.2018 do zaplatenia, žalobcovi v 6. rade istinu 553,05 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny od 5.5.2018 do zaplatenia a žalobcovi v 7. rade istinu 737,41 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny od 5.5.2018 do zaplatenia, všetko spolu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zastavil konanie o zaplatenie od 4.5.2018 do 5.5.2018 v časti úrokov z omeškania pre žalobcov v 1. -

7. rade a žalobcom v 1. - 7. rade priznal spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhali zaplata náhrady za užívanie pozemkov v ich podielovom spoluvlastníctve žalovaným bez právneho dôvodu za obdobie od 5.5.2018 do 4.5.2020.

3. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že medzi stranami nebolo sporné vlastníctvo žalobcov k pozemkom v prislúchajúcich podieloch, spornou však bola oprávnenosť nároku žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia vzhľadom na argumentáciu žalovaného, že územný plán definuje pozemky žalobcov ako verejnú zeleň, avšak nijako neobmedzuje vlastnícke právo žalobcov a spornou bola aj výška náhrady, keď žalobcovia predložili znalecký posudok G.. P. Š., F., ktorý určil náhradu vo výške 6,58 €/m²/rok, žalovaný predložil znalecký posudok G.. G. D., z ktorého vyplynula náhrada vo výške 3,637 €/m²/rok a žalobca si žalobou uplatňoval náhradu vo výške 5,234 €/m²/rok v zmysle už predchádzajúcich výziev adresovaných žalovanému zo dňa 22.1.2018 a 14.4.2020.

4. Súd uzavrel, že žalobcovia neudelili súhlas k užívaniu pozemkov v ich vlastníctve ako verejnej zelene, pričom v zmysle ust. § 128 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) je vlastník povinný strpieť, ak v stave núdze alebo v naliehavom verejnom záujme bola na nevyhnutnú dobu a v nevyhnutnej miere a za náhradu použitá jeho vec, ak účel nemožno dosiahnuť inak a podľa ust. § 128 ods. 2 OZ je možné vo verejnom záujme vec vyvlastniť, alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu. Ak teda pozemky vo vlastníctve žalobcov neboli vo verejnom záujme vyvlastnené, žalobcovia ako vlastníci sú povinní strpieť obmedzenie svojho vlastníckeho práva užívaním pozemkov pre potrebu všetkých ako verejné priestranstvo - verejná zeleň, avšak za náhradu.

5. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že žalovaný v spornom období od 5.5.2018 do 4.5.2020 užíval pozemky vo vlastníctve žalobcov, pretože vzhľadom na charakter pozemku a existenciu lesného biotopu (borovicový háj) tieto plnia funkciu verejnej zelene, čím žalovaný plní svoje verejné funkcie súvisiace s uspokojovaním potrieb verejnosti. Pokiaľ žalovaný predmetné pozemky užíval a vlastnícke právo žalobcov bolo týmto obmedzené bez poskytnutia primeranej náhrady, tak sa bezdôvodne obohatil, preto súd priznal žalobcom v súlade s ust. § 451 a § 456 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vychádzajúc z nimi požadovanej výšky nájomného 5,234 €/rok/m², ktorá je zhodná ako v obdobných právoplatných súdnych konaniach ohľadom tzv. Borovicového hája, v ktorých je totožný žalovaný (sp. zn. 16C/52/2016, sp. zn. 25C/40/2020 - právoplatnosť 17.11.2020, vychádzalo sa zo znaleckého posudku G.. U. D., kde bolo stanovené nájomného 5,234 €/rok/m²). Súd ako menej vierohodné vyhodnotil závery znaleckého posudku predloženého žalovaným v konaní, vypracovaného znalcom G.. D. ešte dňa 14.2.2017, teda pred žalovaným obdobím, ktorý stanovil hodnotu nájmu pozemkov v lokalite Borovicový háj vo výške 3,637 €/m²/rok pri predpokladanej návratnosti investícií 25 rokov, keďže toto hodnotenie je v rozpore s vyššie uvedenými znaleckými posudkami vypracovanými v právoplatne skončených konaniach s rovnakým žalovaným a predmetom konania o vydanie bezdôvodného obohatenia za rovnakú lokalitu Borovicový háj, v ktorých žalovaný rovnako namietal návratnosť investícií 15 rokov. Okrem toho pri stanovení výšky bezdôvodného obohatenia v znaleckom posudku č. X/XXXX zo dňa 30.4.2018 vypracovaného znalcom G.. P. Š., F., predloženým žalobcami, je cena nájmu na m² za pozemok vo vlastníctve žalobcov ešte vyššia, ako je uplatnená žalobcami, a to 6,58 €/ m² /rok.

6. Vzhľadom na uvedené súd mal za to, že je dôvodná výška uplatnená žalobcami a to 5,234 €/m²/rok tak, ako v obdobných právoplatne skončených konaniach, preto priznal žalobcom žalovanú sumu podľa ich výšky spoluvlastníckeho podielu za žalované obdobie od 5.5.2018 do 4.5.2020 pri celkovej výmere pozemku 387,43 m² x 5,234 € = 2.027,80 €/za rok, teda spolu za 2 roky 4.055,76 €.

7. O úroku z omeškania súd rozhodol podľa ust. § 517 ods. 2 OZ, v spojení s § 3 nar. vlády SR 87/1999 Z.z. a priznal žalobcom úroky z omeškania od 5.5.2018 vychádzajúc z výzvy žalobcov zo dňa 22.1.2018 na plnenie a z rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14.8.2013, sp. zn. 11Co/267/2012, ktorým bola riešená obdobná právna otázka tak, že nakoľko žalovaný užíva pozemky žalobcov už od roku 1957, bol povinný uhrádzať žalobcom bezdôvodné obohatenie vo výške zodpovedajúcej cene nájmu, a to aj bez ďalšej výzvy žalobcov.

8. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a priznal náhradu trov konania úspešným žalobcom proti neúspešnému žalovanému.

9. Proti tomuto rozsudku, okrem výroku o zastavení konania, v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/ a h/ CSP a navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že súd žalobu v celom rozsahu zamietne. Namietal postup súdu, ktorý sa priklonil k žalobcami požadovanej jednotkovej cene 5,234 €/m²/rok s odôvodnením, že ide o finančnú náhradu priznanú v iných právoplatne skončených súdnych konaniach, vedených na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 16C/52/2016 a 25C/40/2020. Táto cena má vyplývať z posudku znalca G.. U. D., ktorý však žalobcovia nepredložili ako dôkaz do tohto súdneho konania. Žalobcami požadovaná finančná náhrada tak nemá oporu v dokazovaní vykonanom v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalobcovia predložili znalecký posudok č. 1/2018 zo dňa 30.4.2018 znalca G.. P. Š., F., v ktorom znalec stanovil jednotkovú cenu nájmu 6,58 €/m²/rok. Túto cenu si žalobcovia pôvodne uplatnili v žalobe a až neskôr znížili hodnotu na 5,234 €/m²/rok, avšak na podporu zníženej jednotkovej ceny nepredložili nový znalecký posudok. Nesúhlasil tiež s priznaním úroku z omeškania odo dňa 5.5.2018, pretože žalobcovia pred podaním žaloby nevyzvali žalovaného na finančné plnenie za užívanie sporných nehnuteľností za žalované obdobie, t.j. od 5.5.2018 do 4.5.2020. Žalovaný sa preto nemohol dostať do omeškania s plnením a o nároku uplatnenom v žalobe sa dozvedel až dňa 28.5.2020, kedy mu bola doručená žaloba.

10. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu navrhli rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať im náhradu trov odvolacieho konania. Zdôraznili, že už v žalobe poukázali na posudok znalca G.. P. Š., určujúci finančnú náhradu v sume 6,58 €/m²/rok, avšak uplatnili si v žalobe iba sumu 5,234 €/m²/rok. V tomto konaní nikdy neuvádzali posudok G.. U. D. a žalovaný si to zrejme zmýlil s iným spisom, keďže je ich viac. Výzvou zo dňa 22.1.2018 žalobcovia nielenže vyzvali žalovaného na zaplatenie bezdôvodného obohatenia, ale aj na odstránenie protiprávneho stavu, a to uzavretím nájomnej zmluvy. Z právoplatných rozsudkov v rovnakých veciach žalovaný vie, že užívaním verejného priestranstva - Borovicového hája, nie je dobromyseľný, a teda koná úmyselne, keď nie je ochotný uzavrieť nájomnú zmluvu na tieto pozemky. Žalobcovia nevidia dôvod na zaslanie opakovanej výzvy, keď už žalovaného vyzvali dňa 22.1.2018 na uzavretie nájomnej zmluvy. Odkázali na rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14.8.2013, sp. zn. 11Co/267/2012, ktorým bola riešená obdobná právna otázka, týkajúca sa uplatnenia doby, od ktorej je možné požadovať úroky z omeškania.

11. Ďalšie vyjadrenia v spore podané neboli.

12. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je iba čiastočne dôvodné.

13. Predmetom odvolacieho prieskumu nebol výrok o zastavení konania, pretože proti tomuto výroku strany sporu nepodali odvolanie a v tomto výroku rozsudok nadobudol právoplatnosť.

14. Rozsudok je vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť každému zo žalobcov v 1. až 6. rade po 553,05 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 18.4.2020 do zaplatenia a žalovanému v 7. rade sumu 737,41 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 18.4.2020 do zaplatenia vecne správny, preto ho odvolací súd v tejto časti vyhovujúceho výroku v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. V prevyšujúcej časti priznaného úroku jednotlivým žalobcom, t.j. od 5.5.2018 do 17.4.2020 vo výške 5 % zo sumy 553,05 € u žalobcov v 1. až 6. rade a zo sumy 737,41 € u žalobcu v 7. rade, neboli splnené podmienky ani pre potvrdenie rozsudku, ani pre zrušenie, preto odvolací súd v zmysle ust. § 388 CSP rozsudok v tejto časti zmenil tak, že žalobu o zaplatenie úrokov z omeškania za obdobie od 5.5.2018 do 17.4.2020 zamietol.

16. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 21. septembra 2021 o 9.35 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia

rozsudku boli zverejnené dňa 14.9.2021 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

17. Žalovaný uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/ a h/ CSP, t.j. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP (t.j. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci) odvolací súd uvádza, že inou vadou sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podradiť pod ust. § 365 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP, ale ich dôsledok sa mohol (nemusel) prejaviť vo výsledku konania formulovanom vo výroku súdneho rozhodnutia vo veci samej.

19. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

20. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú v potvrdennej časti rozsudku naplnené.

21. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, pričom vykonal všetky stranami sporu navrhnuté dôkazy, tieto dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam v potvrdennej časti rozsudku, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a neboli zistené žiadne vady, týkajúce sa procesných podmienok, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny v rozsahu uvedenom v enunciiate tohto rozsudku podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

22. Správne a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku v potvrdennej časti, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

23. Odvolacie námietky žalovaného nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku v tejto časti a neumožňujú prijať iné závery.

24. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym posúdením veci tak, ako ho realizoval súd prvej inštancie, aplikujúc ust. § 123, § 451, § 456 a § 458 OZ. Za správny považuje záver o dôvodnosti nároku, pretože žalovaný bez akejkoľvek dohody a odplaty užíva nehnuteľnosti, ktoré nie sú jeho vlastníctvom a v zhode so súdom prvej inštancie poukazuje na to, že v konaniach vedených na Okresnom súde Košice II v obdobných veciach už súdy opakovane konštatovali právo vlastníkov pozemkov v tzv. Borovicovom háji na adekvátnu odplatu. Správne preto súd prvej inštancie uzavrel, že pri pozemkoch, ktorých sa týka toto konanie, sa žalovaný bezdôvodne obohatil na úkor žalobcov, a preto je povinný žalobcom vydať bezdôvodné obohatenie.

25. Uvedené závery žalovaný v odvolaní nespochybňuje a jeho odvolacie námietky sa vzťahujú k určeniu výšky bezdôvodného obohatenia, či náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu žalobcov. Nesúhlasí s tým, že súd vychádzal zo záverov znaleckého posudku znalca G.. U. D., podľa ktorého je stanovené nájomné vo výške 5,234 €/m²/rok, vypracovaného v inom právoplatne skončenom súdnom spore ohľadne tzv. Borovicového hája, lebo takýto dôkaz žalobcovia v tomto konaní nepredložili, a preto nimi požadovaná náhrada nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

26. Táto odvolacia námietka nie je dôvodná.

27. Z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobcovia už spolu so žalobou predložili ako dôkaz o výške náhrady za užívanie pozemku v ich podielovom spoluvlastníctve znalecký posudok G.. P. Š., F.. z 30.4.2018, ktorý stanovil cenu nájmu vo výške 6,58 €/m²/rok, avšak uplatnili si len 5,234 €/m²/rok bez odkazu na

iný dôkaz (napr. znalecký posudok G.. U. D., resp. iný znalecký posudok) alebo iné súdne konanie. Až do skončenia konania túto sumu nezmenili.

28. Náhradu vo výške 5,234 €/m²/rok si žalobcovia voči žalovanému uplatňovali už vo výzve na plnenie zo dňa 22.1.2018 za roky 2016 až 2018 a následne aj vo výzve zo dňa 14.4.2020 za roky 2018 až 2020.

29. Žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu namietal správnosť záverov znaleckého posudku G.. Š., F., ktorý stanovil cenu nájomného vo výške 6,58 €/m²/rok z dôvodu, že nesúhlasil s určenou dobou návratnosti 15 rokov. Predložil znalecký posudok G.. D. zo dňa 14.4.2017 č. 12/2017, ktorý stanovil cenu nájmu vo výške 3,637 €/m²/rok pri dobe návratnosti nanajvýš 25 rokov.

30. Žalobcovia v replike opäť odkázali na nimi predložený znalecký posudok G.. Š., F. s tým, že nimi požadovaná cena je v súlade s týmto znaleckým posudkom (je nižšia, ako stanovil znalec) a predložili dôkazy, preukazujúce prenájmanie obdobných pozemkov, ktoré sú verejnou zeleňou, v danej lokalite žalovaným za podstatne vyššie ceny - v rozpätí od 6 € do 9 €/m²/rok.

31. Ani na pojednávaní dňa 4.12.2020 žalobcovia na preukázanie nimi uplatneného nároku neoznačili ako dôkaz znalecký posudok G.. D..

32. V sporovom konaní žalobca je povinný označiť dôkazy na preukázanie rozhodujúcich skutočností už v žalobe (§ 132 CSP) a tieto aj k žalobe pripojiť, žalovaný je povinný označiť dôkazy na svoju obranu už vo vyjadrení k žalobe (§ 167 ods. 2 CSP), následne obe sporové strany v ďalších vyjadreniach (§ 167 ods. 3, 4 CSP), najneskôr však do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí (§ 154 CSP).

33. Súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou; iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 185 ods. 1, 2 CSP).

34. Súd aj bez návrhu môže vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné a na zistenie cudzieho práva (§ 185 ods. 3 CSP).

35. V prejednávanom spore žalobca uplatnený nárok nepreukazoval znaleckým posudkom G.. D., takýto dôkaz ani len neoznačil, preto súd takýto dôkaz ani nemohol vykonať.

36. Nemožno sa ale stotožniť s tvrdením žalovaného, že súd ustálil výšku priznanej náhrady vychádzajúc z dôkazu, ktorý predložený nebol (znalecký posudok G.. D.), pretože ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, súd vychádzal zo znaleckého posudku predloženého žalobcami (G.. Š., F.) v spojení s výzvami žalobcov zo dňa 22.1.2018 a 14.4.2020, ktorí žiadali od žalovaného vydanie bezdôvodného obohatenia, vychádzajúc z výšky náhrady 5,23 €/m²/rok a táto, keďže je zhodná, ako v iných obdobných, právoplatne skončených konaniach voči tomu istému žalovanému ohľadne tzv. Borovicového hája, považoval ju súd za primeranú a pri rozhodovaní z nej vychádzal.

37. Na znalecký posudok G.. D. súd odkázal iba podporne ako na dôkaz o výške náhrady v iných súdnych konaniach (sp. zn. 16C/52/2018 a sp. zn. 25C/40/2020), avšak v tu prejednávanej veci nešlo o dôkaz, z ktorého súd vychádzal pri určení výšky nájmu v sume 5,234 €/m²/rok.

38. Súd prvej inštancie aj náležite vysvetlil, prečo nevychádzal pri určení výšky náhrady za bezdôvodné užívanie zo znaleckého posudku predloženého žalovaným (ods. 25 odôvodnenia rozsudku), na ktoré závery odvolací súd v celom rozsahu odkazuje a na tomto mieste ich neopakuje.

39. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, rozhodnutie súdu vychádza zo skutkového stavu zisteného súdom z dôkazov navrhnutých stranami sporu (§ 215 CSP) a odvolacia námietka žalovaného o inej vade konania je preto nedôvodná.

40. Dôvodná je však odvolacia námietka žalovaného o nesprávnom právnom posúdení veci v časti priznaného úroku z omeškania počnúc dňom 5.5.2018 podľa § 517 ods. 1, 2 OZ, keďže vykonanými dôkazmi, konkrétne výzvou zo dňa 14.4.2020 bolo preukázané, že žalobcovia prvýkrát vyzvali

žalovaného na úhradu bezdôvodného obohatenia za žalované obdobie až touto výzvou, a to v lehote 3 dní od doručenia tejto výzvy. Dňa 5.5.2018 preto žalovaný nemohol byť ešte v omeškaní s plnením (§ 517 ods. 1 OZ).

41. Žalovaný sám v odpore proti platobnému rozkazu uviedol, že o žalobou uplatnenom nároku sa dozvedel až na základe výzvy zo dňa 14.4.2020 (časť III. odporu na č.l. 76 spisu), a teda doručenie tejto výzvy (dňa 14.4.2020 - č.l. 25 spisu) nepoprel.

42. Vychádzajúc z výzvy zo dňa 14.4.2020, žalovaný mal plniť do 3 dní od jej doručenia, t.j. do 17.4.2020 vrátane, a keďže neplnil, dostal sa do omeškania s plnením dňom 18.4.2020, od ktorého dňa žalobcom patrí úrok z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 OZ.

43. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 517 ods. 2 OZ).

44. Ak čas plnenia nie je dohodnutý, ustanoveným právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal (§ 563 Obč. zákonníka).

45. Z vyššie cit. zák. ust. je zrejmé, že splatnosť pohľadávky môže byť dohodnutá v zmluve, určená v právnom predpise alebo rozhodnutím súdu. Ak však čas plnenia nebol určený žiadnym z týchto spôsobov, má právo určiť čas plnenia veriteľ. Vo všeobecnosti teda platí, že splatnosť dlhu nadväzuje na veriteľovo požiadanie, aby dlžník plnil. Iná splatnosť dlhu musí byť medzi účastníkmi dohodnutá, určená právnym predpisom alebo súdnym rozhodnutím. Vyššie citované zák. ust. ukladá dlžníkovi povinnosť plniť v deň nasledujúci potom, ako ho o plnenie veriteľ požiadal.

46. Ak veriteľ vo výzve určí čas plnenia, pohľadávka sa stane splatnou uplynutím tejto lehoty. Za výzvu sa považuje aj návrh na začatie súdneho konania podaný veriteľom. V takomto prípade dlh sa stane splatným v deň po doručení návrhu dlžníkovi. Ak dlžník nesplní svoj dlh nasledujúci deň po dni, kedy bol na plnenie vyzvaný, resp. do konca lehoty poskytnutej veriteľom vo výzve na plnenie, bude v omeškaní s plnením a veriteľovi vzniká právo na zaplatenie úrokov z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 Obč. zákonníka, ak nie je dlžník podľa zákona povinný platiť poplatok z omeškania.

47. Vzhľadom na uvedené aj v danom prípade je potrebné aplikovať ust. § 563 OZ, v zmysle ktorého, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Toto ustanovenie sa týka tých prípadov, keď čas splnenia nebol určený žiadnym z uvedených spôsobov.

48. Keďže v Občianskom zákonníku pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je ustanovený čas plnenia, treba podľa ust. § 563 Obč. zák. vychádzať z toho, že ten, kto sa bezdôvodne obohatil, je povinný vydať bezdôvodné obohatenie tomu, na úkor koho sa bezdôvodne obohatil, len čo ho požiadal o splnenie, resp. do konca lehoty, ktorá mu bola vo výzve na plnenie určená.

49. Právo určiť čas plnenia má podľa tohto ustanovenia veriteľ. Ak čas splnenia nebol dohodnutý a nebol daný ani na voľbu dlžníka, veriteľ môže kedykoľvek, hoci aj na druhý deň po uzavretí zmluvy, vyzvať dlžníka, aby plnil. Dlžník je povinný predmet záväzku splniť v nasledujúci deň po obdržaní výzvy (upomienky). V tom prípade platí na splnenie čas, ktorý určil veriteľ vo svojej výzve dlžníkovi.

50. Forma výzvy predpísaná nie je, ale v záujme právnej istoty bude vhodné zachovať písomnú formu. Časom splnenia záväzku vydať bezdôvodné obohatenie je teda prvý deň po tom, kedy ten, na úkor koho bezdôvodné obohatenie vzniklo, požiadal o plnenie, ak nie je ním určená iná (dlhšia) lehota na plnenie.

51. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ten, kto sa bezdôvodne obohatil, je v omeškaní s plnením záväzku z bezdôvodného obohatenia v zásade vtedy, keď ho nesplní v deň nasledujúci potom, kedy ho ten, na úkor koho sa bezdôvodne obohatil, požiadal o plnenie, resp. ho nesplní v posledný deň lehoty určenej vo výzve na plnenie. Od tohto dňa je ten, kto sa bezdôvodne obohatil, v omeškaní a je možné od neho požadovať aj úroky z omeškania (§ 517 ods. 1, 2 Obč. zák.).

52. Ustanovenie § 563 OZ ukladá dlžníkovi povinnosť plniť deň nasledujúci potom, ako ho o plnenie požiadal. Ak dlžník nesplní svoj dlh ihneď, nasledujúci po dni, kedy bol na plnenie vyzvaný, bude v omeškaní s plnením. Vo všeobecnosti teda platí, že splatnosť dlhu nadväzuje na veriteľovo požiadanie, aby dlžník plnil. Zároveň v zmysle ustálenej judikatúry ak nedošlo požiadanie dlžníkovi skôr, treba za kvalifikované požiadanie (požiadanie veriteľa o plnenie) považovať žalobu; pravdaže dňom zročnosti pohľadávky uplatnenej v žalobe nebude deň nasledujúci po podaní žaloby na súde, ale deň po doručení tejto žaloby žalovanému (R27/1977).

53. Vychádzajúc z uvedených úvah odvolací súd dospel k záveru, že aj v danom prípade pre určenie začiatku omeškania s plnením bezdôvodného obohatenia je rozhodujúce zistenie, kedy žalobca vyzval žalovaného na plnenie a v akej lehote a ak takejto výzvy niet, za prvú výzvu je možné považovať až doručenie žaloby žalovanému, kedy sa dlh stane splatným v deň po doručení žaloby a ak dlžník nesplní svoj dlh, dostáva sa do omeškania s plnením od tohto dňa (deň nasledujúci po doručení žaloby).

54. V prejednávanej veci, ako bolo uvedené vyššie, dokazovaním vykonaným na súde prvej inštancie bolo preukázané, že žalobca zaslal žalovanému kvalifikovanú výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia za žalované obdobie (výzva zo dňa 14.4.2020), ktorej doručenie žalovaný nerozporoval a vychádzajúc z tejto výzvy, pohľadávka sa stala splatnou do 3 dní, t.j. žalovaný bol povinný plniť do 17.4.2020 a keďže neplnil, dostal sa do omeškania nasledujúcim dňom, t.j. 18.4.2020.

55. Výzvu žalobcov pre žalovaného na úhradu bezdôvodného obohatenia zo dňa 22.1.2018 za obdobie rokov 2016 - 2018 podľa odvolacieho súdu nemožno považovať za kvalifikovanú výzvu na plnenie bezdôvodného obohatenia za žalované obdobie, t.j. od 5.5.2018 do 4.5.2020. Na uvedenom závere nič nemení skutočnosť, že z obsahu uvedeného listu žalovaný vedel o skutočnosti, že užíval pozemok vo vlastníctve žalobcu bez právneho titulu už dlhšie obdobie.

56. Rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/267/2012 je ojedinelým rozhodnutím v otázke určenia doby, od ktorej je možné požadovať úroky z omeškania a ani v tejto prejednávanej veci nie je záväzným pre odvolací súd.

57. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zmenil rozsudok podľa ust. § 388 CSP v časti priznaného úroku z omeškania za obdobie od 5.5.2018 do 17.4.2020 tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

58. O náhrade trov celého konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1,2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Po rozhodnutí odvolacieho súdu, ktorým došlo k čiastočnej zmene rozsudku súdu prvej inštancie, boli žalobcovia v 1. až 7. rade neúspešní iba v nepatrnom rozsahu (pokiaľ ide o úrok z omeškania), z ktorého dôvodu majú právo na náhradu trov celého konania voči neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP) zohľadňujúc ust. § 251 CSP.

59. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).